

Monned õppetused, mis sest seadusest wälja on wal-
litsetud, mis tullekahjo parrast Kaiserlikko Tallinna
ausa Rae polest iggamehhele teada sai antud Jaa-
ni kuu ühheksateiskümmemal pääwal 1797 aastal.

I. Sest, mis eäne tullekahjo tulleb tähhäle paūna.

Essimenne Peatük.

§. 1.

Agga ühhe ja keikide omma ning warra tulleb kahjo ning õnnetusse eest hoida, sepärrast on se iggauhhe koddanikko ja ülleüütsse iggauhhe kohhus, kes ühhes maias Linna sees ni hästi, kui allewis ellab, olgo se maia temma ennese pärrast, ehk olgo temma agga seäl sees ellamas: sepärrast on se temma kohhus, keigest ommast wäest ja ni paljo, kui ial sünnib, hästi tul- le järrele waatada, ja nenda õhtul ennast mitte eäneminne maggama heita, kuni temma saab ärrakustutanud keik tuld ommas maias, isseärranis kōõki müüri peäl, ja wiisi pärrast saab kinni pandnud põningi ning renni lufid. Kui se ei sünni, siis peab sefinnane, kelle pärrast se maia on, ehk kes seäl sees ellab, ni mittokord, kui temma seddasinnast kässofannad ülle astub, üht Rubla omma holetusse eest maksma.

§. 2.

Ükski maia perremees ehk perrenoene ei vea omma verrele lubba andma lahti põllewa künlaga, egga piro-lampi - ehk tõrwa - künlaga, egga mis nende sarnane on, heina, egga muu põningi, egga tallide ehk kelride sisse minna; waid neid kässtasse kowwaste, et nemmad weikesed maialaternid ennesele peawad müretsema ja omma verred sundima, et nemmad neid keigis nisug- guses kohtades peawad pruksima: ühtlasse neid kowwaste keeldes, et nem- mad mitte ei vea põllewa tubbako viiwudega maias hulkuma, egga tulles- tuffidega usitsatte ülle minnema. Ni pea, kui järrele kuulades teada saab, et üks maia perremees ehk perrenoene holetusse pärrast mahha on jätnud, omma verrele sedda kowwaste kinnitada, siis tulleb tedda se eest kohto et- te kutsuda ja kohhut moista temma peäle seddamōda, kui temma siiu on,
nen

nenda kui temma peälegi weel selle kahjo eest peab seisma, mis sest ehk tulleb. Kui agga perre holetusse pärrast wannematte k. lust ei holi, siis tulleb neid se eest keppidega nuhhelda. Sepärrast on se siis,

§. 3.

Sundja Herra holeks antud, nenda, kui jo ööldi, õigusse möda kohhut moista nende koddanikkude ja ülleültse keikide peäle, kes siin ellawad, kui nemmad mitte ennesele ei olle murretsenud nisuggused weikesed kassilatternid, ehk holetusse pärrast salliwad, ehk foggoniste sedda lubba annawad, et nende perre ilma latternita ja lahti põllewa künnlaga, ehk põllewa tubba-kopiipudega ja mis nende sarnane on, nisugguste paiko, kui jo esmalt nimmetati, ehk ulitsatte ülle tohhib miina: Agga Sundja Herra holeks on ka antud, sedda perred nuhhelda, kui neid leitakse siin allused ollewad.

§. 4.

Saia poodide sees ei pea mitte lubba ollema, tuld ülles tehha, egga sütetuld piddada pottide egga paddade sees. Kui sedda leitakse, siis peawad need, kes sedda on teinud, selle kahjo eest wastama, mis sest ehk tulleb; Sundja Herrale agga on õigus, nisuggused seädussed tehha, mis läbbi se saaks ärrakeeltud.

§. 5.

Igga ühhe koddanikko ja ülleültse igga ühhe kohhus, kes siin Ziina sees ehk allewis ellab, peab se ollema, et temma need korstnad ja rowi allused, mis pruhonide tarwis on, keige wähheminne kuus kord, ja need, mis ahjude tarwis, nelli kord aastas, ehk weel saggedaminne, kui se peaks tarwis ollema, lasseb pühkida selle korstna krapija läbbi, kes Ziina wannematte polest on seatud, ja kes se peäle on wandunud, et temma omma ametid hästi ning ausaste tahhab tallitada. Üks i peinis temma läbbi, ja ei muu ühhegi läbbi peawad need korstnad pühhitud saama; ja kui korstnale ehk rowile, ehk wolwile üks wigga juhtub, siis tulleb sedda warsti jälle ärraparrandada.

§. 8.

Igga üks koddanik-ja kes siin ellab, peab Jürri kuust talwe kuust sadik üllerwal põningil piddama üht weega taidetnd astjat ehk tört, ja ifka ni paljo wet ommas maias hoidma, kui seks tarwis lähhab, et hädda sees äkfitfelt abbi woib tehha. Kes sedda tähhäle ei panne, se peab omma holetusse eest kaks Kubla maksma, ni pea, kui sedda teada sawad need korteri Herrad ja need Issandad, kes tullekahjo üllewaatjad on, ja kes igga aasta seks saggedaste se järrele wõtwad kuulada.

§. 10.

Et io sagedaste on nähtud, kuida mitto kord sest tullekahjo on tulnud, kui puu lastud mitte hästi ei hoita, siis kästakse, et keif need sinnadsed, kes puust tööd tevad, nenda kui on need tiserid, treierid, wadisepad, to-
liseppad, tõlla ning rattaseppad ja ni mitto, kui neid weel on, et nemmad keif need lastud, mis nemmad fogguwad, iggapääw peawad wälja kandma seält toast, kus nemmad tööd tevad, ja neid ei mitte põningille, waid ni-
sugguse paika peawad wiima, kuhho küünlaga ei kaiakse ja kus nemmad hästi warjul on.

§. 12.

Mendasammoti lähhäb ka wägga tarwis, et se tuhk, mis kooki mürride peält ja ahjude seest ärrasadetakse, mitte puu-riistade sees, waid ni hästi saab hoitud, kui ial sünnib, et sest mitte tullekahjo ei touseks.

II. Sest mis tullekahjo jures tulleb tähhäle paäna.

Essimenne Peatük.

Sest, mis siis tulleb tehha, kui üks maia põlleb, ehk tullekahjo on, et
cuttuste abbi woiks sata.

§. 1.

Mi pea, kui üks neist kolmest õ-wahtidest, mis iggal õsel ühhes lüüna korteris ja nende ulitsatte sees peawad ümberhulkuma, kuhho neid juhhatati, ni pea, kui üks neist ehk haiust peaks umbes arwama, et tullekahjo on, ehk foggoniste ühhes maias sedda tuld õsel peaks näggema; siis on se tem-
ma kohhus, mitte üksi selle ukse peäle fopputada, kus temma arwates se tullekahjo on, ehk kus ta sedda on näinud, ja ülles ärratada neid, kes seäl sees ellawad; waid ni pea, kui ta leiab, et seäl tõeste tullekahjo on, siis peab temma ka keife nabride maiadeste peäle fopputama, ja neid nende maiapritzidega, õmbride ning perrega appi kutsuma, et siis se tullekahjo, kui se ial sünneks, weel toustes saaks ärralämmatud.

§. 2.

Kui agga se tullofe io woimust on wõtnud, siis peab se õ-waht ilma nende nabride abbita, weel omma kärristedega üht tulle-märki andma, ja siis usinaste sedda teada andma Rae wahhi toas, et tulle trummid saaksid lö-
dud Peäni gi on ka iggal ustawal inimessel lubba, kui tullekahjo on, sedda Rae wahhi toas teada unda, et need trummid saaksid lödud.

§. 3.

Süis tulleb nende kahheteis kümme õ-wahtide polest tähhale paüna nenda, kui nüüd peab nimmetud saama: Üks neist peab warsti sest tullekahjust teada andma Rae wahhi toas, kust selle Upseri polest, kes wahhi peäl on, wiinwimatta tulleb sannumet läkkitada Kommendant Herrale, ja tedda palluda, et temma Liina wärrawad lasseb lahti tehha. Pärast peab sesamma õ-waht sest tullekahjust teada andma selle essimesse Vormeistri Herrale, Sundja Herrale ning ka Huuslietri Is-sandale, et süis mitte ükspeinis Liina trummid saaksid lödud, waid, kui se peaks tarwis ollema, ka Rae foia kellud hellistatud. — Se teine õ-waht lähhäb forteri Herra jure, se kolmas ja neljas lähhäwad nende Is-sandatte jure, kes selle forteri tullekahjo üllewaatjad on, se wies lähhäb forstna krapija, se kues kroongötri jure, se seitsmes ja kahheksamas lähhäwad Harjo-wärrawa, ning Suur ranna wärrawa, et süis need sennatsedsed wärrawad warsti sawad lahti tehtud ja need mehhed süise lastud, mis tullekahjo seäduste jures tarwis on. (Sest need wärrawad tulleswad seks lahti tehha iggel tunnil õ-wahtide küssimisese peäle.) Need nelli õ-wahhid, mis weel järrele on, lähhäwad Pritzikuuri, ja wiivad ni kaua, kui need mehhed jouawad kofka tulla, mis Pritzide tarwis on seätud, Huuslietri, Krongötri ning Korstna krapija Is-sandattega üht neist Prigidest süina paika, kus se tullekahjo on.

Ni kaua, kui sedda tehakse, peawad need essimesed kahheksa õ-wahhid, kui nemmad enne sest tullekahjust sawad teada andnud nenda, kui neile on käsktud, süis peawad nemmad Raekotta, mollematte Gildshonedesse ja Wartenhöwdi kotta minnema, ja seält ärra tooma need nahk õmbrid, mis Prigide jures tarwis lähhäwad.

Teine Peatük.

Tullekahjo jures tulleb nende nelli forteri Herrade ja Is-sandatte polest, kes tullekahjo üllewaatjaks on seätud, isseärranis se peäle waatada.

3) Et wooremeeste ammetist sedda tehakse, mis tullekahjo jures nende kofhus on seddarwiis, kui nüüd tulleb ütelda:

a) Igga ühhe tullekahjo jure peawad wooremeeste ammeti polest keige wähheminne kaksteiskümmend hobbused watidega saadetud saama. Kui neid ni paljo ei olle, ehk kui ka monni kül hobbusega, agga ilma wadita tullekahjo jure tulleb, süis peab wooremeeste ammet igga ühhe eest, mis waia, ehk ilma wadita seäl on, wies Rubia nuhtlusseks maksma.

b) Misammoti paljo peab wooremeeste ammet ka maksma, kui nemmad mitte iggakord kuus hobbused walmis ei pea nende Pritzide ja tullekahjo rüstade weddamisjeks.

Weel tulleb nende tullekahjo üllewaatja Issandatte polest sepeäle waatada, et

4) keif muu ammeti mehhed, nenda kui on: müüriseppad, Pirowiseppad, waekoiamehhed, mündrifomehhed, wiija ning sola moõtjad, uoslägrid, kasfokateggiad ja töömehhed, et neid keif peab prukitama ni hästi need Piina õmbrid, tullekahjo reddelid ja tullehaakid tua, kui ka wee winnamisse ja tulle kustutamisse jures.

Ja et teada olleks, kas keif needsinnadsed mehhed tullekahjo jures abbiks on olnud, siis peawad igga ühhe ammettele (ning ka wooremeeste ammettele) igga mehhele neist antud saama seks tehtud märkid karrast, mis nemmad tullekahjo jures igga üks omma oldermanni kätte peawad andma. Ammeti oldermanni kohhus agga on, needsinnadsed märkid, mis temma on koggunud, truieste Kämmereri Herra kätte anda, ni pea, kui se tullekahjo möda on.

Ja et selle asja sees mitte kawwalus ei sünniks, siis peab ~~Winnane~~ ses töeks woib teha, et se ammeti oldermann kawwalust on teinud ühhe ehk teisega temma ammeti mehhedest, se peab kaks Rubla palgaks saama, mis selle ammeti oldermanni käest tulleb maksta, kedda süü alluseks leiti.

III. Sest mis siis tulleb tähhäle paüna, kui tullekahjo möda on.

Es simenne Peatük.

§. 1.

Ükski neist ammeti meestest ei tohhi seält, kus se tullekahjo on olnud, eüne ärramiina, kunni se tulloke hopis on lämmatud ja nemmad Korteri Herrade ja nende Issandatte käest, kes tullekahjo üllewaatiad on, lubba on sanud, foio miina.

Teine Peatük.

§. 2.

Et ka need Korteri Herrad teada saaksid, kes neist ammeti meestest tullekahjo jures on olnud ehk mitte, siis on Huuslietri Issanda kohhus, et tem

temma, kui tullekahjo möda on, keik ammeti sullased ennese jure lasseb tulla, ja neist järrele kuulab, mis asja pärrast monni ärra on jänud, ja siis peawad need, kes mitte ei woi töeks tehha, et nemmad mitte ei olle woinud tulla, waid kes agga holetusse ehk tühja asja pärrast ärra on jänud, se eest keppidega nuhheidud saama sedda möda, kui neil süüd on.

§. 4.

Ja kui ühhe tullekahjo jures monned ammeti mehhed ni nurjatunud peaksid ollema, et nemmad nende korteri Herrade seäduste wasto wöttaksid panna, ja üsbed laiafuisised nende wasto olla, siis peawad nisuggused, kellest sedda leitakse, seddamöda, kui neil süüd on, keppidega nuhheidud saama.

Kolmas Peatük.

Nende palgast, kes ühhe tullekahjo jures aufaste omma kohhus on teinud.

§. 1.

Kui monned neist ammeti meestest tulle kustutamisse ehk töö polest ni ussinad peaksid ollema, et nende läbbi suurem hädda ehk kahjo saaks ärrakeeltud, siis peawad nisuggused, korteri Herrade tunnistusse peäle, Liina polest üht palka saama, sedda möda, kui nemmad sedda on teinud, nenda kui ka need, kes ühhe tullekahjo jures ennast hädda sisse andades, ihho polest, ehk muu wisit kahjo sisse sawad, mitte ükspeinis õigussega ei woi ootada, et nende kahjo neile saab ärratassutud, waid et neile se eest weel isse ärranis palka meele heaks antakse.

§. 2.

Nendasommoti tulleb ka tenistusse möda sest nuhtlusse rahhast üks palk anda selle õ-wahhile, kes omma wirko järrele waatmisse läbbi üht tullekahjo tähhäle on pannud, ja seddawiiisi seks on aittnud, et se õnnetus aegaste sai ärrakeeltud.

§. 3.

Needsinnaadised, kes sedda esimest Priigi on weddanud selle maia jure, mis põlleb, need peawad kaksteiskümmend Rubla palgaks saama, mis nuhtlusse rahhast, ja kui sedda ep olle, Liina rahhast tulleb wötta.

§. 4.

Neil kolme wooremeestele, ehk maiafustlastele, kes tulle ärrakustuta; misses feige esstes wet on tonud, neile peab igga ühhele Liina polest üks Kubbel palgaks antud saama.

Need seädussed, mis tullekahjo pärrast allewis on tehtud.

§. 2.

Igga maia allewis peab ennesele murretsema üht haaki ning köit, üht kirwest ja monned õmbrid. —

Seddawisi maenitsetakse siis mitte üksi need, kellest sellesinnaste kirja sees on ööldud, mis nende kohhus on, waid ka keik koddanikkud ja kes Liina wallitsusse all ellawad, neid keik maenitsetakse kohto polest kowwaste, et nemmad nendesinnaste seäduste möda truiste peawad teggema, ja ennast kahjo ning meele-pahhandusse eest hoidma. —

